

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ในเชิงทัศนคติระหว่างประชาชนกับนักการเมือง : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า

6.1.1 กลุ่มผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง

ก) ทัศนคติต่อการเมืองเทศบาล

กลุ่มประชากรกลุ่มผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง มีความต้องการที่จะเลือกผู้รับสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลด้วยวิธีการเลือก โดยพิจารณาเป็นรายบุคคล เลือกเป็นกลุ่มการเมือง หรือเลือกโดยพิจารณาทั้งสองประการ ด้วยจำนวนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่แนวโน้มของการจะเลือกก่อนข้างเป็นในวิธีการสุดท้าย คือพิจารณาเลือกตัวบุคคล ร่วมกับการอยู่กลุ่มการเมืองที่ตนเองสนใจ

ส่วนดุลยพินิจในการพิจารณาเลือกจะเป็นบุคคลหรือเป็นกลุ่มการเมือง ประชากรมีแนวดังนี้

- 1) พิจารณารายบุคคล ดุลยพินิจที่จะใช้ประกอบการพิจารณาเลือก คือ ดูว่าผู้สมัครท่านนั้นมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมที่จะเป็นสมาชิกสภาเทศบาลหรือไม่
- 2) พิจารณาเลือกเป็นกลุ่ม ดุลยพินิจที่จะใช้คือนโยบายของกลุ่มพรรค หรือกลุ่มการเมืองนั้น ว่าจะสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการบริหารในสภาเทศบาล มากน้อยเพียงใด แต่กลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองที่อยู่ในความนิยมของประชากรที่ศึกษาในครั้งนั้น เรียงลำดับตามความชื่นชอบ คือ กลุ่มพลังธรรม กลุ่มอานันทภูมิ กลุ่มประชาธิปไตย และกลุ่มประชาสันติ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าประชากรจะมีความนิยมในกลุ่มการเมืองตามที่กล่าวถึงเป็นลำดับนั้น ก็ยังมีความเห็นว่าโอกาสที่กลุ่มการเมืองที่เป็นกลุ่มระดับท้องถิ่นจะมีมากกว่ากลุ่มการเมืองที่มีพรรคการเมืองสนับสนุน

ข) ความรู้สึกต่อการเมืองเทศบาล

กลุ่มประชากรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีประเด็นความรู้สึกต่อการเมืองเทศบาลในเรื่องสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1) การซื้อเสียง กลุ่มประชากรยังมีความเห็นว่า การซื้อเสียงจะทำให้ความบริสุทธิ์ยุติธรรมในการเลือกตั้งหมดไป อันจะส่งผลทำให้ผลการเมืองที่ได้รับเข้าต้นมากอบโกยและคอร์รัปชันเพื่อทดแทนที่ตนเอง ได้สูญเสียเงินไป อีกทั้งกลุ่มประชากรยังเห็นว่าหากการเลือกตั้ง ไม่มีการซื้อเสียงกันจริง ๆ แล้วจะทำให้ระบบการเมืองพัฒนาไปมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันดังนั้นจึงควร ได้มีการรณรงค์ให้มีการเลือกคนที่ไม่ซื้อเสียง ซึ่งการรณรงค์ดังกล่าว กลุ่มประชากรเห็นว่าสามารถจะยับยั้งปัญหาการซื้อเสียง ในการเลือกตั้งได้

2) ด้านการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล กลุ่มประชากรเห็นว่าควร เป็นผู้มีความรู้ระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ คาดว่าคงจะช่วยให้ประกอบในความรู้และความสามารถที่จะเข้าไปบริหารงานเทศบาลได้

3) ด้านความรู้ของผู้เป็นนายกเทศมนตรี กลุ่มประชากรยังมีความเห็นเป็น เช่นเดียวกับความรู้ของผู้ที่จะเข้าไปเป็นเทศมนตรี คือควรมีความขั้นต่ำระดับปริญญาตรี ซึ่งคงเป็นเหตุผลเช่นเดียวกับกับประเด็นที่ 2)

ค) ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ หรือความเห็นต่อการเมืองเทศบาล
จากการศึกษาพบว่า

1) อายุของประชากร

1.1) มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกกลุ่มการเมือง ที่สมัครเข้าเป็นผู้รับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล กล่าวคือ อายุที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจเลือกกลุ่มการเมืองที่แตกต่างกัน รวมทั้งอายุที่แตกต่างกันจะมีการเลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

1.2) มีความสัมพันธ์กับความเห็นว่าผู้ที่เป็นสมาชิกสภาเทศบาล อยู่แล้วสมควรที่จะได้รับเลือกเข้าไปเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม

จะเห็นว่าผู้มีอายุปานกลาง (26-40 ปี) จะไม่เห็นด้วย ในขณะที่สมาชิกกลุ่มอ่อนค่อนข้างเห็นด้วย

1.3) มีความสัมพันธ์กับความเห็นในการจัดการข้อเสียดังกล่าว โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้มีการจัดการเรื่องข้อเสียดังกล่าว

2) ระดับการศึกษา

2.1) มีความสัมพันธ์กับความเห็นในสาเหตุการเลือกเป็นกลุ่ม โดยส่วนใหญ่มีเหตุผลว่าการเลือกเป็นกลุ่มเพราะได้พิจารณาถึงนโยบายของพรรคเป็นหลัก ส่วนสาเหตุในการให้ความช่วยเหลือกันมาก่อนหน้า เป็นสาเหตุรองลงไปแต่เป็นความเห็นที่แตกต่างกัน

2.2) มีความสัมพันธ์กับความเห็นเกี่ยวกับกลุ่มการเมืองที่จะได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ในคราวถัดไปที่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความนิยมในกลุ่มการเมืองท้องถิ่น หรือกลุ่มการเมืองที่มีพรรคการเมืองสนับสนุนแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามแนวโน้มของความเห็นในกลุ่มประชานั้น มีความเห็นว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นมีโอกาสจะได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกสภาเทศบาลมากกว่ากลุ่มการเมืองที่มีพรรคการเมืองสนับสนุน

2.3) มีความสัมพันธ์กับความเห็นเกี่ยวกับการลงคะแนนให้แก่ผู้ที่มีชื่อเสียงของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้มีเหตุผลว่าการออกเสียงจะอำนวยความสะดวกต่อผู้สมัครโดยตรง อย่างไรก็ตามในกลุ่มที่เห็นด้วยเป็นอย่างมากจะเป็นกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาระดับสูงตั้งแต่อายุศึกษาขึ้นไป ในขณะที่กลุ่มที่มีการศึกษาระดับที่ต่ำกว่าเชื่อว่าการออกเสียงจะอำนวยความสะดวกต่อผู้สมัครผู้ที่มีชื่อเสียงมาก แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผู้มีการศึกษาค่าจะเชื่อว่าการขายเสียงจะไม่เอื้ออำนวยต่อผู้ที่มีชื่อเสียง ก็ยังสนับสนุนให้เลือกผู้ที่มีชื่อเสียง ซึ่งความเห็นสุดท้ายนั้นสูงกว่าผู้มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าอีกด้วย

3) ภูมิฐานะ

3.1) มีความสัมพันธ์กับการเลือกกลุ่มการเมืองที่ประสงค์จะเลือก ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ความเห็นในการจะเลือกกลุ่มการเมืองมีค่อนข้างแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม

ประชากรที่มีภูมิลำเนานอกเขตท้องที่เทศบาล โดยเฉพาะกลุ่มการเมืองที่มีพรรคการเมือง สันับสนุน ประชากรที่มีภูมิลำเนานอกเขตเทศบาลประสงค์จะเลือกกลุ่มพรรคประชาธิปัตย์ ในขณะที่ประชากรอีกกลุ่มหนึ่งประสงค์จะเลือกกลุ่มพรรคพลังธรรม ส่วนความประสงค์ในการเลือกกลุ่มการเมืองท้องถิ่นก็แตกต่างกันเล็กน้อย โดยเฉพาะกลุ่มประชาสันติประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลมีความประสงค์จะเลือกมากกว่าอีกกลุ่มประชากรหนึ่ง ส่วนกลุ่มอานันทภูมินั้น พบว่า กลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่มมีความประสงค์จะเลือกในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้กลุ่มประชากรทั้งสองจะมีความเห็นที่ค่อนข้างแตกต่างกันแล้ว แต่ประชากรทั้งสองกลุ่ม คาดว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นจะได้รับเลือกเข้าไปมากที่สุดคือกลุ่มอานันทภูมิ ส่วนกลุ่มการเมืองอื่น ๆ ประชากรมีความเห็นว่ามีโอกาสได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกสภาเทศบาลค่อนข้างแตกต่างกันอย่างชัดเจน

3.2) กลุ่มประชากรมีความเห็นค่อนข้างแตกต่างกัน ในด้านการใช้สิทธิ กล่าวคือ กลุ่มประชากรไม่ค่อยแน่ใจเท่าใดนักว่าถ้าไม่มีการซื้อเสียงแล้วจะทำให้มีการไปใช้สิทธิน้อยลง แต่กลุ่มประชากรก็เชื่อว่าการเลือกตั้งจะบริสุทธิ์ยุติธรรมถ้าไม่มีการซื้อเสียง

4) อาชีพ

4.1) มีความสัมพันธ์กับความประสงค์ที่จะเลือกกลุ่มการเมือง กล่าวคือ การประกอบอาชีพที่ผิดแผกจากกัน มีผลต่อการเลือกกลุ่มการเมืองที่ตนเองสนใจ เช่น อาชีพรับราชการมีแนวโน้มจะเลือกกลุ่มอานันทภูมิ ในขณะที่กลุ่มพนักงานรัฐวิสาหกิจจะเลือกกลุ่มประชาสันติ เป็นต้น

4.2) มีความสัมพันธ์กับความเห็นตัวนายกเทศมนตรีคนปัจจุบันคือกลุ่มที่ประกอบอาชีพรับราชการ เห็นด้วยที่นายกเทศมนตรีคนปัจจุบันเหมาะที่จะทำงานต่ออีกสมัยหนึ่ง ในขณะที่กลุ่มอาชีพอื่น ๆ ไม่ค่อยเห็นด้วย

4.3) มีความสัมพันธ์กับความเห็นในถ้าผู้ซื้อเสียงได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกสภาเทศบาล จะก่อให้เกิดปัญหาคอร์รัปชันเพราะกลุ่มนี้จะเข้าไปทำการถอนทุนที่ตนเองเคยเสียไปก่อนที่จะได้เข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล และปรากฏว่าในทุกอาชีพมีความเห็นที่เหมือนกัน

6.1.2 กลุ่มผู้เคยสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

ก) ทศนคติต่อสมาชิกสภาเทศบาล

ประชากรกลุ่มนี้ มีความเห็นต่อสมาชิกสภาเทศบาลที่น่าสนใจในหลายประเด็นด้วยกัน กล่าวคือ กลุ่มประชากรเห็นว่าระดับการศึกษาของผู้สมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลควรมีระดับมากกว่าชั้นมัธยม 6 ขึ้นไป แต่ผู้ที่เห็นสมาชิกสภาเทศบาลควรมีความรู้ระดับปริญญาตรี อีกทั้งควรมีฐานะด้านการเงินที่ค่อนข้างดี ซึ่งประชากรกลุ่มนี้อาจได้ตั้งเป้าหมายว่ากลุ่มผู้สมัครเลือกตั้ง รวมทั้งสมาชิกสภาเทศบาลที่ควรเป็นผู้มีความรู้ มีฐานะการเงินที่ค่อนข้างดี อาจช่วยทำให้นำความรู้มาพัฒนาระบบงานบริหารเทศบาลได้ ส่วนเรื่องการมีฐานะอาจจะช่วยลดภาวะการคอร์รัปชัน หรือการหาเงินนอกระบบ อาจทำให้ระบบงานบริหารเทศบาลลุ่มเหลวลงได้

การบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลที่ผ่านมา ประชากรกลุ่มนี้ ประเมินว่ายังไม่ดี รวมทั้งยังมีความเห็น เช่นเดียวกันว่าการบริหารงานเทศบาลของคณะสมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบันก็ยังไม่ดีพอเช่นกัน ซึ่งความเห็นดังกล่าวอาจจะเห็นเพราะกลุ่มประชากรมองเห็นว่ายังมีปัญหาด้านการคอร์รัปชัน ในเทศบาล กลุ่มประชากรจึงมีความเห็นหรือมีทัศนคติด้านลบต่อคณะเทศมนตรีชุดนี้

ข) ทศนคติต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

สำหรับด้านทัศนคติของกลุ่มประชากรที่มีต่อสภาเทศบาลในหลายด้านด้วยเช่นกัน คือ กลุ่มประชากรยังเห็นว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมา ยังมีการซื้อเสียงกันอยู่ และกลุ่มประชากรก็ยังมีมติความเชื่อว่ามีผู้ซื้อเสียงก็ได้เข้ามาเป็นสมาชิกสภาเทศบาล จึงทำให้ไม่เกิดความบริสุทธิ์ยุติธรรม ซึ่งผลพวงดังกล่าวย่อมจะเกิดขึ้นอีกในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในครั้งต่อไปอีก ดังนั้นกลุ่มประชากรส่วนหนึ่งยังคาดไว้ด้วยความหวังว่าอาจจะช่วยลดปัญหาการซื้อเสียงได้ คือ ควรให้ผู้สมัครไปสาบานต่อหน้าอนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย แต่ที่อาจจะช่วยแก้ปัญหาได้ดีกว่า คือควรมีองค์กรกลางเพื่อป้องกันการซื้อเสียงและทุจริตในการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามกลุ่มประชากรกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ยังไม่ย่อท้อที่จะมุ่งรับใช้ในเทศบาลอีกครั้งหนึ่ง โดยประสงค์จะยังลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งปี 2538 อีก และยังเห็นว่ายังมีคนกลุ่มหนึ่งสนใจที่จะลงรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มประชากรมองความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มผู้ออกเสียงเลือกตั้งว่า ยังมีทั้งผู้มีความรู้และขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และที่ค่อนข้างเด่นชัดคือประชาชนยังชอบการซื้อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ค) ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติต่อการเลือกตั้ง

1) อายุ

กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มอายุยังมีความเห็นว่าการคอร์รัปชันในเทศบาล ส่วนความเห็นที่ไม่มีการคอร์รัปชันในเทศบาลในแต่ละกลุ่มอายุค่อนข้างแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

2) การศึกษา

2.1) กลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ยังมีความเห็นในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาลในชุดปัจจุบันที่แตกต่างกัน กล่าวคือกลุ่มผู้มีการศึกษาค่ากว่าระดับปริญญาตรี เห็นว่ากลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลชุดปฏิบัติ สามารถปฏิบัติงานได้ดีอยู่แล้ว ในขณะที่ประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปยังเห็นว่ากลุ่มสมาชิกสภาเทศบาลชุดนี้ปฏิบัติงานได้ยังไม่ดี

2.2) กลุ่มประชากรยังมีความเห็นในการคอร์รัปชันในเทศบาล เช่นเดียวกับกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน

2.3) กลุ่มประชากรยังมีความเห็นว่า สมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบันส่วนใหญ่ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเพราะมีการซื้อเสียง ซึ่งประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงมีความเห็นต่อเรื่องนี้ค่อนข้างสูง ในขณะที่กลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ไม่คิดว่าจะเป็นเช่นนั้น รวมทั้งกลุ่มดังกล่าวส่วนหนึ่งเห็นว่าการเลือกตั้งในคราวที่ผ่านมามีความบริสุทธิ์ยุติธรรมดี ส่วนกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เห็นด้วยว่ามีความบริสุทธิ์ยุติธรรม

6.2 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ทราบผลหลายประการดังต่อไปนี้

1. ประเด็นทัศนคติของประชาชนในเขตเทศบาลนคร เชียงใหม่ที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ประชาชนให้ความสนใจมากพอสมควรถึง 69.3% ที่แสดงเจตนาจะ ไปใช้สิทธิในการเลือกสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ในครั้งต่อไป
2. ประเด็นความสนใจของประชาชนที่มีต่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่นและสมาชิกสภาเทศบาลฯ จากการศึกษาทำให้เราทราบว่า ประชาชนให้ความสนใจกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มการเมืองระดับท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มการเมืองที่มีพรรคการเมืองสนับสนุน
3. ประเด็นความบกพร่องทางการเมืองท้องถิ่น คือ การซื้อเสียงในการเลือกตั้ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับทัศนคติของประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่มีความประสงค์ให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ปราศจากการทุจริต
4. ประเด็นการติดตามความเคลื่อนไหวของประชาชนต่อการเมืองท้องถิ่น จากการทำแบบสอบถามเกือบทั้งหมดของประชากรที่ทำแบบสอบถาม มีความเข้าใจในการทำแบบสอบถาม ทำให้อนุมานได้ว่า ประชาชนมีการติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมืองท้องถิ่น
5. ประเด็นสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับประชาชน ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล จากการศึกษาเราทราบว่า การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องนั้น สร้างด้วยการให้การศึกษาและการประชาสัมพันธ์ อุดมการณ์ของการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน ได้รับทราบกันอย่างทั่วถึง
6. ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเลือกตั้ง จากการศึกษาทำให้ทราบว่าปัญหาที่สำคัญที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเลือกตั้งก็คือปัญหาการซื้อเสียงเลือกตั้ง และเรายังทราบต่อไปอีกว่า การแก้ปัญหาการซื้อเสียงนั้น คือ จัดให้มีองค์กรกลาง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งต้องเป็นกลางอย่างจริงจัง และควรมีการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งอย่างจริงจัง
7. ประเด็นความต้องการของนักการเมืองต่อการเลือกตั้ง จากการศึกษาเราทราบว่านักการเมืองต้องการให้การเลือกตั้ง เป็นอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรมปราศจากการซื้อเสียง และทำให้เราทราบต่อไปอีกว่านักการเมืองท้องถิ่นสมัครจะต้องซื้อเสียงเพราะนักการเมืองมีความเชื่อว่า การซื้อเสียงเป็นหนทางที่จะทำให้มีโอกาสได้รับเลือกมากที่สุด

6.3 จากการศึกษาทำให้ทราบความสัมพันธ์เชิงทัศนคติระหว่างประชาชนและนักการเมือง แบ่งออกเป็นหลายประการ ดังต่อไปนี้

- ความสัมพันธ์ทางทัศนคติในเชิงบวก หรือ ในเชิงที่เป็น ไปในแนวเดียวกัน

- 1) สมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบัน ส่วนใหญ่มาจากการซื้อเสียง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ในปี 2533 ที่ผ่านมานับเป็นการเลือกตั้งที่มีการซื้อเสียงกันมากที่สุด ซึ่งประชาชนต่างยอมรับว่า สมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบันเกือบทั้งหมดได้รับเลือกตั้งเพราะการซื้อเสียง ทางค่านักการเมืองก็เช่นเดียวกันต่างก็ยอมรับกันว่าสมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบันส่วนใหญ่ได้รับเลือกตั้งเพราะซื้อเสียง
- 2) ปัญหาเรื่องการซื้อเสียง ทั้งประชาชนและนักการเมืองยอมรับว่า เป็นปัญหาที่แก้ไขยากและถ้าไม่มีการซื้อเสียง ผู้มาใช้สิทธิลงบัตรเลือกตั้งจะลดน้อยลง
- 3) การเลือกตั้งควรจะเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ทั้งประชาชนและนักการเมืองต่างเห็นพ้องต้องกันว่า การเลือกตั้งควรจะเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม ประชาชนเห็นว่าถ้าการเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม บ้านเมืองจะพัฒนาได้ดีกว่า ส่วนนักการเมืองเห็นว่าการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม จะเปิดโอกาสให้นักการเมืองที่มีคุณธรรม มีความรู้ได้เข้ามามีส่วนร่วม
- 4) ระดับความรู้ของนายกเทศมนตรี ทั้งนักการเมืองและประชาชนต่างมีความเห็นตรงกันว่า บุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีจะต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
- 5) การบริหารงานของผู้บริหารชุดปัจจุบัน ทั้งประชาชนและนักการเมืองต่างมีความเห็นตรงกันว่าผู้บริหารเทศบาลชุดปัจจุบันไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องคอร์รัปชัน นักการเมืองเห็นว่าผู้บริหารงานชุดปัจจุบันประสพความล้มเหลว และก่อปัญหามากมาย เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาหาบเร่แผงลอย ปัญหาเรื่องขยะ ปัญหาการก่อสร้างอาคารสูงทางด้านประชาชนไม่เห็นด้วยที่จะให้นายกเทศมนตรีคนปัจจุบันเข้ามาบริหารงานเทศบาลอีกหนึ่งสมัย

- ความสัมพันธ์ในทางทัศนคติในเชิงลบ หรือความสัมพันธ์ในเชิงทัศนคติที่ขัดแย้งกัน

1) ผู้ใช้สิทธิที่จะออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปี 2538 จากสถิติของผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในปี 2533 มีผู้ออกมาใช้สิทธิประมาณ 37% ความเห็นของนักการเมืองต่างเห็นว่าผู้ที่ออกมาใช้สิทธิในปี 2538 ใกล้เคียงกับการเลือกตั้งปี 2533 หรืออาจน้อยกว่า แต่จากการศึกษาพบว่าประชากรที่ศึกษาแสดงเจตนาจะออกมาใช้สิทธิถึง 69.3% ซึ่งคิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วมากกว่าเดิมเกือบเท่าตัว

2) ระดับความรู้ของสมาชิกสภาเทศบาล-เทศมนตรี

ประชาชนมีความเห็นว่าทั้งสมาชิกสภาเทศบาลและเทศมนตรี จะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี แต่นักการเมืองกลับมีความเห็นว่า ทั้งสมาชิกสภาเทศบาลและเทศมนตรีมีระดับความรู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายก็เพียงพอ

3) การเลือกสมาชิกสภาเทศบาล

ประชาชนมีความเห็นว่า การเลือกสมาชิกสภาเทศบาล จะพิจารณาเลือกเป็นบุคคล ส่วนนักการเมืองเห็นว่า จะพิจารณาเลือกทั้งบุคคลและกลุ่มฯ และเห็นว่ากลุ่มฯ มีบทบาทสำคัญต่อการเลือกตั้ง โดยเฉพาะในด้านชื่อเสียงของกลุ่ม

6.4 ข้อเสนอแนะ

1) จากการศึกษาครั้งนี้ในเรื่องของการเลือกตั้ง การที่จะทำให้การเลือกตั้งปราศจากการซื้อเสียงจะเป็นเรื่องลำบาก แต่ก็ยังมีทางทำให้การเลือกตั้งมีการซื้อเสียงลดน้อยลง โดยการจัดให้มีองค์กรกลาง และมีการจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งอย่างจริงจัง ควรมีการแก้กฎหมายเลือกตั้งคือให้เอาผิดเฉพาะผู้ซื้อเสียง ไม่เอาผิดผู้ขายเสียง จะได้มีหน่วยงานที่จะเอาผิดผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง การที่แนะนำให้เอาผิดเฉพาะผู้ซื้อเสียง เนื่องจากผู้ซื้อเสียงเป็นต้นเหตุให้เกิดการกระทำผิด ส่วนผู้ขายเสียงกระทำผิดเพราะถูกชักชวนควรรยกเว้นความผิด

2) จากการศึกษาเราพบว่าประชาชนมีความต้องการที่จะเลือกสมาชิกสภาเทศบาลที่มีความรู้สูง และเลือกบุคคลที่มีความสามารถและเหมาะสม การที่จะลดการซื้อเสียงทางหนึ่งก็คือ ทำอย่างไรจึงจะชักนำให้คนมีความรู้สูง มีความสามารถและเหมาะสมลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งจะทำให้ประชาชนหันมาเลือกบุคคลที่ตนต้องการแทนการเลือกบุคคลที่ซื้อเสียงจากตน ทำให้การซื้อเสียงไม่เกิดประสิทธิภาพและไม่คุ้มกับเงินที่ลงทุนอันจะเหตุให้การซื้อเสียงลดลง

3) จากการศึกษาที่ผ่านมา สมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกส่วนใหญ่มีระดับความรู้ต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารชุดปัจจุบัน ซึ่งมีระดับความรู้ต่ำกว่าปริญญาตรีทั้งหมด ทำให้การบริหารงานเกิดปัญหาอย่างมากมาย เช่น ปัญหาเรื่องขยะ ปัญหาเรื่องการจราจร ปัญหาเรื่องการก่อสร้างอาคารผิดแบบ เป็นการแสดงถึงความไม่สอดคล้องระดับความรู้ของผู้บริหารกับการเจริญเติบโตของเมือง เพื่อป้องกันปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้นกับการเลือกตั้งในครั้งต่อไป จำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงการเลือกคนที่มีความรู้ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งจะต้องมีการจูงใจให้ผู้มีความรู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง จะต้องพยายามแสดงศักยภาพและความรู้ของตน โดยเฉพาะระดับการศึกษาให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเป็นการโน้มน้าวให้ประชาชนเลือกตน เช่น แผ่นปลิว ชิวประวัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผลที่จะได้รับอีกประการหนึ่งก็คือ การซื้อเสียงจะลดลง

4) ปัจจุบันนี้ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้มีองค์กร เอกชนมากกว่า 60 องค์กร ควรที่จะมีการขอความร่วมมือจากองค์กรเหล่านี้เข้ามามีบทบาทในการทำให้การเลือกตั้งเกิดความบริสุทธิ์มากขึ้น เช่น เข้ามาเป็นผู้สังเกตการเลือกตั้ง การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่แท้จริงต่อต้านการซื้อเสียง การรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย